

T.C. H.K.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 13340
Tarih : 22.06.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/06/2021 15:47
Sayı: E-120.10-
0832064

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de son yıllarda giderek artan mermer üretimi ve buna dayalı olarak mermer tesislerinde yaşanan artış, oldukça olumsuz tepki ve uygulamalarını da beraberinde getirmiştir. En son bir olumsuz örnek te Ağrı iline bağlı Diyadin ilçesinin Dibekli köyünde yaşanmıştır. Dibekli sakinleri mermer ocağı işletmesi için yaşam yerlerinden, üretim alanlarından koparılmak istenmektedirler. Bu haseple Anayasa’nın 98’inci, TBMM İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Berdan Öztürk
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Mermer ocakları bulundukları çevrenin fiziksel olarak bozulması ve tahribatların geri dönüşü olmayacak şekilde ormanlık alanlarda ve meralarda hüküm sürüyor. Mermer sektöründe "2019 yılında 41 milyon 724 bin dolar olan işlenmiş mermer ihracatı, 2020 yılında 42 milyon 875 bin dolar olarak gerçekleşmiştir. Büyük bir pazara sahip olan mermer ekonomisi, "Mermer sektöründe 2 bin 468 adet mermer işletme izinli ruhsat sahası (mermer ocağı), küçük ve orta ölçekli yaklaşık 2 bin fabrika ve 9 bin atölye bulunmaktadır."

Mermer ocağı ile ilgili en son yaşanan vaka da Ağrı ili, Diyadin İlçesi Dibekli Köyü’ndeki mermer ocağı hadisesidir.

Yeşil Doğa Mühendislik ve Danışma Şirketi, Ağrı’nın Diyadin ilçesine bağlı Dibekli köyünde mermer ocağı açılması için 17 Haziran 2019 tarihinde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na başvuru yaptı. Proje sahibi Yurdanur Işık olan başvuru sonrası Bakanlık bölgede araştırılma yapılmasını istedi. Araştırmaların tamamlanması üzerine 8 Ekim 2019 tarihinde "ÇED gerekli değildir" kararı verildi. Kararın üzerinden 2 yılı aşkın bir sürenin geçmesi üzerine şirket tarafından köyde maden ocağı için çalışmaların startı verildi.

Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporunu almadan ocak açabilmesinin önündeki bazı engellerin kaldırılmış olması oldukça ciddi bir sorun. Çevre hukuku konusunda uzman baroların yaptığı çalışmalar ve açıklamalar bunu kanıtlar nitelikte.

Mermer işletmeleri, ÇED raporunu aşmak için yasal boşlukları kullanıyorlar.

2018 öncesi 25 hektarın üzerinde maden sahası varsa ÇED alınması zorunluydu. Bu durumun işleyişi şöyle gerçekleşiyor. Bir maden firması bir yerden 99 hektarlık bir maden ruhsatı alıyor. İşletme aşamasında bunu dört parçaya bölüyor ve yirmi dört hektarlık alanı işleteceğini ve sonra diğer kısımlara geçeceğini beyan ederek izin alıyor. Oysa ruhsat bölgesi 99 hektar. Devlet buna daima 'ÇED gerekli değildir' kararı veriyor. Mahkemeler başlangıçta bu uygulamayı iptal etti. Yani '99' hektar alıyorsan ÇED alman gerekir' dedi. Fakat bu uygulama 2017 yılında bunu iptal edildi. Ruhsat sahasına bakmadan 'ÇED gerekli değildir' kararı alabiliyor. Bu durumun yasal ama meşru olmadığını belirten uzmanlar, bu konuda yeterli denetimin olmadığını altına çizmektedirler.

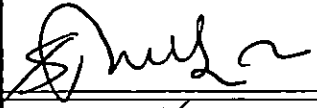
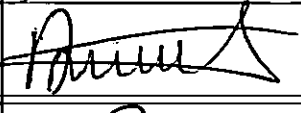
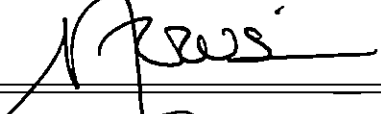
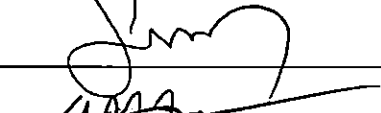
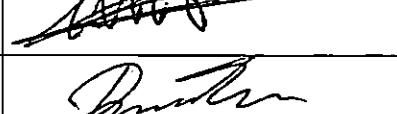
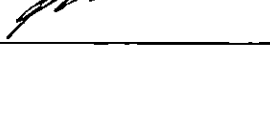
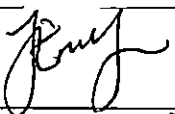
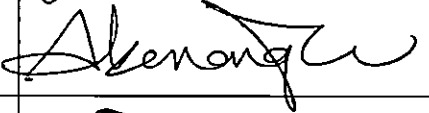
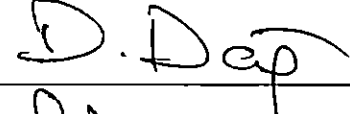
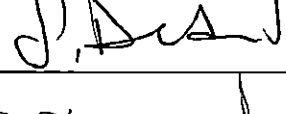
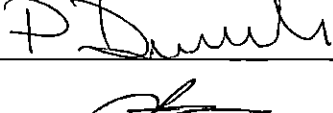
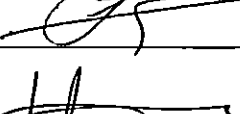
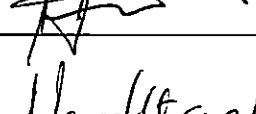
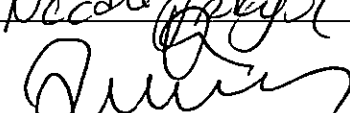
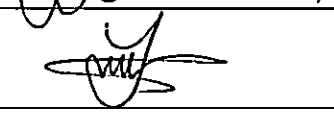
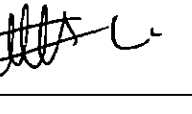
Ağrı'nın Diyadin ilçesine bağlı Dibekli köyünde mermer ocağı, köyün yan tarafında açılmış ama yeterli ve kaliteli bir rezerve sahip olmadığı için çalışmalarına ara vermiştir. Bir süre sonra köye gelen şirket yetkilileri, ocağın kurulacağı alanda yaşayan köylülerden "tapunuz yok" gerekçesiyle evlerini boşaltmalarını istendi.

Mermer ocağının yapılacağı alanda 22 evin bulunduğunu aktaran Dibekli sakinleri, evlerini yaptıkları parsellerin tapularının bulunmadığını kabul etmekte bununla birlikte bölgeye tapu kadastronun geldiğini ve kimi kişilerin beyanları üzerine evlerin bulunduğu alanın mera olarak gösterildiğini ve bu durumun Yeşil Doğa Mühendislik ve Danışma Şirketi'ne verilen ruhsatla ilgili olduğunu iddia etmektedirler.

Köylülerin, evlerini boşaltıp, yerleşim yerlerini terk etmelerinin istenmesine karşı çıkan Dibekli köylüleri bu kez de Diyadin Belediyesi'ne kayyım olarak atanan İlçe Kaymakamı Alper Balcı ile çok sayıda askerin 17 Haziran Perşembe günü köye gelmeleriyle farklı bir boyut kazanır.

Kayyım ve Kaymakam Balcı, çalışmaların yapılacağı alanın mera olması ve evlerin tapularının bulunmaması nedeniyle yurttaşların herhangi bir hak talebinde bulunamayacaklarını söylediği belirtilmektedir. Balcı'nın, köylüleri, şirket yetkililerine karşı çıkmamaları yönünde uyardığı da ayrıca başka bir iddiadır.

Maden şirketlerinin ucuz ve kolay olduğu için mermer alanlarını ormanlık arazilerden ve meralardan seçmesinin önlenmesi gerekmektedir. Dibekli Köylüleri tam da bu nedenle mağdur edilmişlerdir. Konunun Meclis gündemine alınarak araştırılması son derece gerekli ve önemlidir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRICIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	